

**REVISTA FUNDAȚIILOR REGALE – REVISTĂ DE NIVEL INTERNAȚIONAL,
CU PROFIL ENCICLOPEDIC ȘI O ȚINUTĂ GRAFICĂ SOBRĂ**

*FUNDAȚIILE REGALE - AN INTERNATIONAL MAGAZINE WITH ENCYCLOPAEDIC
PROFILE AND SOBER GRAPHICS ATTIRE*

**Elena CRISTIAN
Svetlana CECAN**

Abstract: *Royal Foundations is a monthly magazine of literature, art and general culture, published in the interwar period, between 1934 - 1947, under the aegis of the King Carol II of Romania. Royal Foundations encyclopaedic profile of the magazine was inspired from French publication Revue des deux Mondes, but adherence to national specificities were taken from indigenous predecessors Dacia Literară, Convorbiri Literare, and Gîndirea. This study shows the value of Royal Foundations, which exerted a major influence on Romanian literature and culture, managing to be above partisan trends and benefit from the collaboration of the chief writers, critics, literary historians and scholars of the time. She promoted quality literature and critical thinking without ideological recruitment.*

Balti university readers has direct access to Royal Foundations magazine from 1934-1947 years with some collection gaps.

Keywords: *Royal Foundations Review collection, Vestigia semper adora, the King Carol II of Romania, writers, critics, science, culture*

Lucrarea de față își propune în continuare să oglindească activitatea desfășurată privind descrierea publicațiilor periodice, care prezintă o mare valoare științifică pentru studenți, cadre didactice, diverși cercetători. În colecțiile bibliografice ale BȘ USARB se include colecția, *Vestigia semper adora*, orientată spre valorificarea colecției de carte rară a Bibliotecii. Volumul din această colecție, *Presa românească în colecțiile bibliotecii*: ultimele decenii ale sec. XIX și primele decenii ale sec. XX: Contribuții bibliogr. Fasc. 1, cuprinde cca 2 050 de notițe bibliografice din presa românească, ultimele decenii ale sec. XIX și primele decenii ale sec. XX, prezintă articole din vechi seriale românești. Această publicație prezintă conținutul selectiv (în descrieri bibliografice) a uneia dintre cele mai prestigioase reviste ale timpului, precum a fost *Revista Fundațiilor Regale*.

Revista Fundațiilor Regale. Apare lunar la București, România, la Imprimeria Fundației Culturale „Principele Carol” (ianuarie 1934 - august 1945, serie nouă septembrie 1945 - decembrie 1947), finanțată din fondurile Casei Regale. Prima serie poartă subtitlul *Revistă lunară de literatură, artă și cultură generală*; a doua – *Literatură, artă, cultură, critică generală*. Directori: D. Caracostea (1941-1944), Al. Rossetti, (1945-1947), redactor-șef: Paul Zarifopol (ian.-mai 1934), Camil Petrescu (1940-1941; 1944-1947), redactor Camil Petrescu (1934-1940), Radu Cioculescu (1934-1935), Ovidiu Papadima (1941-1944), Corin Grosu (1945-1947), care au știut să facă din această revistă „o expresie integrală a spiritului românesc” (Valeriu Răpeanu). Comitetul de redacție era compus din: I. Al. Brătescu-Voinești, O. Goga, D. Gusti, E. Racoviță, C. Rădulescu-Motru, I. Simionescu. Redactor șef era ilustrul critic literar, Paul Zarifopol; secretar de redacție și administrator – Radu Cioculescu. Editorii revistei sînt reprezentați ai următoarelor instituții: *Fundația pentru Literatură și Artă Regele Carol al II-lea*, în intervalul ianuarie-iunie 1934; de la nr. 7/1934 editorul este *Secritariatul General al Fundațiilor Culturale Regale*. În nr. 5/1941, intervine altă modificare: *Direcțiunea Generală a Fundației Culturale*

Regale. Numărul 4/1942 propune o altă instituție-editor: *Fundația Regală pentru Literatură și Artă*. În nr. 9/1944 - *Fundația Regală Mihai I*, în 10/1944 - *Fundația Regele Mihai I* și în sfârșit, numărul 7/1945 definitivează ultimul editor: *Fundația Regală pentru Literatură și Artă*. Tirajul revistei în 1934 începe cu 3000 ex., din septembrie 1942 - 4500, ajungînd pînă 5600 ex. Această creștere de tiraj a fost făcută gradat și numai în limita strictelor necesități.

Fig. 1. - Mircea, dintr-un relief de la Sărbătoarea lui Ștefan cel Mare.

Revista Fundațiilor Regale a fost înființată la inițiativa regelui [Carol al II-lea al României](#), care declara cu prilejul apariției primului număr al acestei publicații: „Cultura noastră nu trebuie să fie numai de import, ci produsul acestui neam, sprijinit pe trecutul nostru și pe infinitele mijloace ale țării, prelucrate ca mijloace care trebuie să ni le pună la îndemână mințile luminate, de oriunde ar veni ele”. Majestatea Sa Regele Carol al II-lea și-a legat numele de o epocă a culturii românești plină de strălucire.

Revista Fundațiilor Regale, a pornit la drum cu Închinarea scrisă de Regele Carol al II-lea, ce aduce un omagiu tatălui său, Regele Ferdinand I, care în istoria neamului va rămîne un conducător legendar de oști biruitoare, dar care a fost prea puțin cunoscut sub forma lui de om de adîncă cultură, om de carte, om de o superioară formare intelectuală clasică. Apariția *Revistei Fundațiilor Regale* reprezintă cea dintîi întruchipare concretă și anume, constituirea Fundațiilor Culturale Regale prin unirea organismelor existente în acel moment în București, Cluj, Iași și o Fundație pentru literatură și artă Regele Carol al II-lea, care fusese înființată de curînd. Ceea ce reprezenta posibilitatea realizării unei opere spre folosul culturii creatoare și al culturii populare în România. În numărul 5/1934, pe a 3 copertă este publicat Planul editorial al Fundațiilor Culturale Regale, alcătuit sub supravegherea suveranului Carol al II-lea, cel ce avusese inițiativa creării a 8 biblioteci: *Biblioteca „Energia”*; „*Scriitori români contemporani*”; „*Scriitori români vechi*”; „*Scriitori străini moderni*”; „*Biblioteca de filosofie românească*”; „*Biblioteca enciclopedică*”; *Biblioteca „Documentară”*; „*Opere premiate ale scriitorilor tineri needitați*”, la care odată cu apariția primului număr din seria nouă (septembrie 1945) se mai adaugă una - *Scriitorii ruși*, care scria despre literatura clasică rusă și Occidentul euro-american. Scopurile Fundației pentru Literatură și Artă „Regele Carol al II-lea”: să publice lucrări cu un conținut științific sau înalt educativ, să publice și încurajeze pe scriitorii români, să publice lucrări de informație și documentare asupra artelor plastice și să încurajeze pe artiștii români... Pe pag. 4-a a copertei, era lista cărților în curs de apariție la Fundația Regală pentru Literatură și Artă.

Revista Fundațiilor Regale nu este publicația unui anumit grup de scriitori și nu reprezintă un singur punct de vedere sau un curent literar anume, unicul criteriu de selecționare a materialului fiind cel estetic, în paginile ei avînd posibilitatea să apară „orice creație de valoare, indiferent căruia curent s-ar subsuma această creație”. *Revista*

Fundațiilor Regale, exercită, alături de *Viața Românească* (1906-1946), o influență pozitivă asupra dezvoltării literaturii și culturii interbelice, beneficiind de colaborarea celor mai de seamă scriitori, critici, istorici literari, oameni de știință și cultură.

Numerele speciale desemnează câteva apariții destinate (integral sau parțial) unor personalități, evenimente, zone geografice ect., impriimate cu o grafică aparte:

Numărul 7/1939, este închinat lui M. Eminescu, cu prilejul comemorării a 50 de ani de la moartea poetului, colaborează: M. Sadoveanu, Tudor Vianu, Perpessicius, Pompiliu Constantinescu, Mircea Eliade, Vladimir Streinu, Șerban Cioculescu ș.a

Numărul 3/1940, închinat centenarului nașterii lui Titu Maiorescu, semnează: G. Călinescu, Pompiliu Constantinescu, M. Sebastian, Vladimir Streinu și Șerban Cioculescu.

Numărul 12/1943, este închinat Reginei Elisabeta a României, cu prilejul comemorării unui secol de la naștere (Omăgiu Carmen Sylvei), la acest număr colaborează: D. Caracostea, Gh. Enescu, M. Sadoveanu, P. Manoliu, Al. Dima, D. R. Mazilu ș.a.

Numărul 3/1934, conține 2 documente cartografice – planuri inedite ale Bucureștilor la sfârșitul veacului al XVIII-lea, cât și planul actual pe atunci.

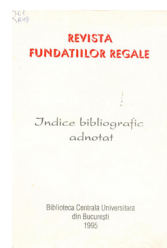
Revista Fundației Regale pornind cu un program relativ colectiv, printr-o publicație variată în interiorul unor secțiuni stabile și distincte – beletristică (proză, poezie, teatru), studii, articole și eseuri cu profil general, completate de materiale diverse – a reușit să-și definească cu autoritate un profil enciclopedic: economie politică, filosofie, sociologie, drept, lingvistică, psihologie, arte frumoase. Amintim doar câteva din rubricile acestei reviste: *Caracterul*, *Lumea de azi*, *Presa mondială*, *Puncte de vedere*, *Cronologie*, *Glose*, *Comentarii critice*, *Acte și mărturii din războiul nostru*, *Cronica bibliografică*, *Revista revistelor*, *Texte și documente*, *Presa mondială*, *Note*.

Pe paginile revistei s-au publicat numeroase studii și articole din diverse domenii: literatură, lingvistică, istorie, religie, etică, morală, politică ect. Traducerile din literatură universală ocupau, de asemenea, un loc important, de la Homer și Horațiu la Carducci, Baudelaire, Edgar Poe, Shelley, Varhaeren, ș.a.

Dintre colaboratorii revistei îi putem menționa pe G. Călinescu, M. Sadoveanu, M. Djuvara, E. Lovinescu, T. Vianu, Al. Rosetti, I. Petrovici, N. Iorga, L. Blaga, M. Manoilescu, V. Radu, V. Streinu, N. Davidescu, C. Petrescu, P. Zarifopol, Em. Ciomac, G. Stroe, G. Galaction, V. Eftimiu, N. Steinhardt ș.a. Dumitru Micu, considera *Revista Fundațiilor Regale* un palat împărătesc.

În cei 14 ani de existență pe paginile revistei au publicat cele mai importante nume ale culturii naționale, care prin contribuțiile lor au făcut din revistă o publicație de nivel european: Nicolae Iorga, Liviu Rebreanu, Gala Galaction, Anton Holban, Tudor Arghezi, Gheorghe Topîrceanu, Eugeniu Lovinescu, Octavian Goga, Lucian Blaga, Ion Minulescu, George Bacovia, Perpessicius, Mircea Eliade, Ion Agârbiceanu, filozofii Anton Dumitriu, Mircea Florian, Constantin Noica; sociologii Dumitru Gusti, Henri H. Stahl; compozitorii George Enescu, Constantin Brăiloiu, Bela Bartok; pictorii: Ion Vlasie, Alexandru Tzigara-Samurçaș.

Revista Fundațiilor Regale publica și unele romane în întregime, în mai multe numere consecutive. Primul roman apărut în foileton - „*La răspîntie de veacuri*” de Gala Galaction, între 1 ianuarie 1934 – 1 iunie 1935, sub titlul „*O lecție asupra lui John Stuart Mill*” - partea I, *Acum 35 de ani* – partea a II-a, „*Cum începe un veac și o căsnicie*” – partea a III-a; urmat de: *Acord final*, E. Lovinescu (1/1938); „*Margot*” de Gh. Brăescu (10/1939, 9/1940); „*Licean, ... odinioară*”, Ion Agârbiceanu” (2/1942); „*Anii*

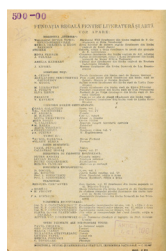
de ucenicie", Mihai Sadoveanu (7/1943-8/1943, 12/1943, 10/1944-11/1944) ect.

Revista Fundațiilor Regale încă de la primele numere a polarizat cu autoritate aproape toate forțele intelectuale a deceniilor patru și cinci din sec. XX și a rezonat cu cele mai importante evenimente social-politice dintr-o epocă zbuciumată din istoria țării: dictatura regală, guvernul Antonescu, participarea la Al Doilea Război Mondial, abolirea monarhiei și proclamarea republicii populare.

Eseistul și prozatorul Nicolae Steinhardt aprecia că *Revista Fundațiilor Regale* a fost „cea mai bună revistă interbelică a noastră, cred, alături de *Gândirea*”. Revista găzduia pe paginile sale articole cu subiecte din toate domeniile de cunoaștere umană. (Ne convinge de acest fapt Bibliografia: *Revista Fundațiilor Regale*: indice bibliografic adnotat / Rodica Calcan, Horia Popescu; coord. Anca Podgoreanu. – București: Biblioteca Centrală Universitară, 1995. – București. – 293 p.), elaborată de colegii de la Biblioteca Centrală a Universității „Carol I” din București). Această lucrare prezintă conținutul integral (în descrieri bibliografice) a uneia dintre cele mai prestigioase reviste ale timpului, precum a fost *Revista Fundațiilor Regale*.

Revista Fundațiilor Regale are formatul unei cărți obișnuite (în octavo - 17 x 24cm), cu un sumar de 240 de pagini (în majoritatea numerilor). Numerotarea paginilor a cultivat tradiția tomurilor academice, în serii a câte 3 numere. Copertile de culoare albă cu o ținută sobră, lipsă, în genere, de material iconografic: excepție fac desenele reprezentând siglele Casei Regale și editoriale, imprimate pe coperte și pe pagina de gardă, precum și câteva imagini artistice. Numărul din decembrie 1944 și câteva numere din 1945 sînt îmbogățite cu primele și rarele fotografii sau alte materiale figurative, reproducînd imagini ale unor sculpturi brâncușiene ori ale altor sculptori: nr. 1/1945 – *Salonul Oficial*, de Petru Comarnescu (cu reproduceri); nr.4/1945 – *Alte icoane de lut*, de Maria Golescu (cu 6 reproduceri); nr. 5/1945 – *Expozițiile Iser*, Jalea și Ciucurencu (cu 14 reproduceri), ect. Sumarul revistei reprezentat pe prima copertă, iar în numerele din lunile decembrie publicau sumarele anilor editoriali sub forma unei table de materii pe anul respectiv, împărțită în trei coloane: numele autorilor, titlurile lucrărilor, cifre romane (indicînd luna de apariție) și cifre arabe – precizînd pagina din volumul respectiv. Structura tablei de materii: I. Articole, studii, eseuri etc.; II. Proză literară; III. Versuri; IV. Cronici; V. Traduceri. A treia copertă era ocupată de anunțuri editoriale, reclame ect.

Biblioteca deține anii de ediții 1934–1947 (dar setul nu este complet cu toate numerele), 1934 (nr. 2-6, 8-12), 1935 (nr. 1-6, 8-9), 1936 (nr. 2, 5-7), 1937 (nr. 1-3, 6-8, 11-12), 1938 (nr. 7), 1939 (nr. 6, 12), 1940 (nr. 1, 4, 5, 9), 1941 (nr. 1-2, 4-6, 10-12), 1942 (nr. 1-12), 1943 (nr. 1-2, 4-12), 1944 (nr. 1-3, 9-11), 1945 (nr. 1, 4-5, 7), septembrie serie nouă (nr.1-2, 4), 1946 (nr. 1-5, 8, 11-12), 1947 (nr. 1-5, 7-9, 12).

Această colecție de reviste constituie o sursă inepuizabilă de informații atât pentru elevi, studenți, cît și pentru profesori, cercetători. Biblioteca valorează și promovează colecția de reviste, *Revista Fundațiilor Regale*, prin organizarea expozițiilor, studii, articole, comunicări, consultări în sălile de lectură, menite să popularizeze colecțiile de

reviste. Studenții de la toate facultățile pot găsi în colecțiile de documente rare, variate surse de inspirație, care contribuie eficient la formarea culturii generale și profesionale ale viitorilor specialiști.

În colecția BȘ USARB colecția specială - *Carte cu autograf și dedicații*, se păstrează volumul *Revista Fundațiilor Regale – caleidoscop*. (2002). Autorii, Victor Corcheș, Gelu Culicea au donat Bibliotecii cartea cu autograful „Bibliotecii Universitare din Bălți cu multă stimă, autorii : Constanța 28.11.2003”.

Revista Fundațiilor Regale constituie o colecție de publicații rare, un patrimoniu documentar valoros, semnifică posibilitatea întâlnirii cu zestrea spirituală a personalităților care au trecut în eternitate. Revista a fost echilibrul culturii românești, îmbinând permanențele cu noutatea, dar o noutate care purta însemnele unei valori culturale, ale unei ținute intelectuale, ale unei perspective spirituale izvorâte dintr-o pregătire multilaterală. Această îmbinare între ceea ce era nou și ceea ce avea girul operei intrate în conștiința publică - dar totdeauna purtând însemnele unui orizont cultural, ale unei pregătiri superioare – a constituit cheia de boltă a celor paisprezece ani de existență a acestei publicații de o categorică importanță în istoria culturii românești.

Referințe bibliografice

1. ANTONESCU, Nae. Revista Fundațiilor Regale câteva considerații istorice și critice. In: *Steaua*, 2004, nr. 4-5, pp. 38-39, 44. ISSN 0039-0517
2. CORCHEȘ, Victor, CULICEA, Gelu, GRIDEANU, Cătălina. Revista fundațiilor regale : caleidoscop. Constanța : Ed. Europolis, 2002. 467 p. ISBN 9430-97-X
3. *Enciclopedia universală britanică*. București : Litera, 2010. Vol. 13. 359 p. ISBN 978-973-675-761-7.
4. HANGIU, I. *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*. București : Ed. Inst. Cultural Român, 2004. 915p. ISBN 973-577-050-4
5. NAGHERNEAC, Ana. Colecția „Biblioteca pentru toți”. In: *Confluențe Bibliologice*. 2008, nr. 1/2, pp. 60-66. ISSN 1857-0231.
6. *Presa românească în colecțiile bibliotecii : ultimele decenii ale sec. XIX și primele decenii ale sec. XX : Contribuții bibliogr.* Bălți, 2012. Fasc. 1. 277 p. ISBN 978-9975-931-26-7
7. SCURTU, Elena. Revista Fundațiilor Regale – o publicație de largă rezonanță. In: *Confluențe Bibliologice*. 2008, nr.1-2, pp. 67-69. ISSN 1857-0231.